

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 331 | Tarih 19-25 Ekim

Bir insan hakları savunuculuğu kuruluşu olarak, Türkiye’de yaşanan insan hakları ihlallerini yakından takip ediyoruz. Bu çalışma kapsamında, her hafta bir önceki hafta yaşanan insan hakları ihlallerini belgeleyen bir bülten yayımlıyoruz. Ayrıca bu vakalara ilişkin güncel istatistikleri ve kategorilere ayrılmış kaynakları düzenli olarak paylaşıyoruz. Turkey Rights Monitor raporu 331 haftadır kesintisiz yayımlanmakta ve insan hakları alanında çalışan kurumlar, kuruluşlar ve ilgili paydaşlarla paylaşılmaktadır. Güncel bilgi ve istatistiklere web sitemiz üzerinden ulaşabilirsiniz: <https://turkeyrightsmonitor.com/>

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 45 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020’de yayımlanan bir [görüş belgesinde](#) söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir [veritabanı](#) vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

20 Ekim: Türk polisi, Gülen hareketiyle bağlantılı oldukları iddiasıyla dört ilde 31 kişiyi [gözaltına aldı](#). İşlemlerde mali işlemler, ankesörlü telefon kayıtları ve sosyal medya faaliyetleri gerekçe gösterildi.

KEYFİ YAŞAM HAKKI İHLALLERİ

26 Ekim: Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla cezaevinde tutulan 73 yaşındaki Abdullah Tırpan, bacağına kesilmesi ve yoğun bakım tedavisinin ardından İstanbul'daki bir hastanede [hayatını kaybetti](#). Uzun süredir ciddi sağlık sorunları bulunmasına rağmen sağlık değerlendirmelerinde defalarca cezaevinde kalabileceğine karar verilmesi, ailesi ve milletvekillerinin itirazlarına yol açmıştı.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı [Yusuf Bilge Tunç](#)’tan bir haber alınamadı. Tunç’un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi [zorla kaybedilme](#) vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

22 Ekim: Anayasa Mahkemesi, İstanbul Valiliğinin savaş karşıtı gösterileri yasaklama kararının, yetkililer yeterince somut gerekçe sunmadığı için toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkını ihlal ettiğine [hükmetti](#).

23 Ekim: Bir savcı, 2025'te Boğaziçi Üniversitesinde düzenlenen kampüs protestosu nedeniyle yargılanan 14 öğrencinin [cezalandırılmasını talep ederken](#), protestoyu haberleştiren gazeteci Can Öztürk'ün beraatini istedi.

25 Ekim: İstanbul'daki bir hastanede nükleer tıp alanında hizmet veren taşeron şirkette çalışan işçiler, sendikalaşmanın ardından işten çıkarmalar yaşandığını ve radyasyondan korunma önlemlerinin yetersiz olduğunu [bildirdi](#).

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

19 Ekim: Basın özgürlüğünü izleyen bir rapor, Adalet Bakanı Akın Gürlek'in mal varlığı ve bir yatırım fonu skandalına ilişkin milletvekili sorularıyla ilgili 13 habere erişimi kısıtlayan mahkeme kararlarını [belgeledi](#).

20 Ekim: Bir Türk mahkemesi, muhalefetçi bir siyasetçinin yakınlarının da yer aldığı kara para aklama soruşturmasında gazeteci Murat Ağirel ve diğer şüphelileri yargılama öncesinde [tutukladı](#).

20 Ekim: Bir Türk mahkemesi, dijital iletişim ve örgütsel bağlantı iddialarına dayandırılan bir soruşturma kapsamında gazeteci Mehmet Yılmaz'ı Gülen hareketiyle bağlantılı olduğu iddiasıyla [tutukladı](#).

21 Ekim: Savcılar, gazeteci Fatih Ergin hakkında eylül ayında yaptığı, yaklaşık 90 dakika sonra düzelttiği bir hata içeren sosyal medya paylaşımı nedeniyle dört yıl altı aya kadar hapis cezası [talep etti](#).

21 Ekim: Bir Türk mahkemesi, kayırmacılık iddialarına ilişkin haberi üzerine yapılan şikâyetin ardından BirGün gazetesi muhabiri İsmail Arı'yı dezenformasyon suçlamasıyla [tutukladı](#).

DİNİ ÖZGÜRLÜKLER

23 Ekim: Bir Türk mahkemesi, Süleymanlılar dini cemaatiyle bağlantılı kişileri hedef alan mali suçlar soruşturmasında 19 kişiyi daha [tutukladı](#).

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

19 Ekim: Savcılar, 2009-2012 yılları arasında yürütülen soruşturmalarda hukuka aykırı gözaltı kararları vermekle suçlanan 22 eski hâkim ve savcı için 50 yıla kadar hapis cezası [talep etti](#).

20 Ekim: Bir Türk mahkemesi, görevden uzaklaştırılan Bolu Belediye Başkanı Tanju Özcan'ı irtikâp suçlamasıyla yedi yılı aşkın hapis cezasına [çarptırdı](#) ve siyasi yasak getirdi. Özcan suçlamaları reddetti.

23 Ekim: Bir Türk mahkemesi, yolsuzluk soruşturması kapsamında muhalefetin yönettiği Çukurova Belediyesinin Başkanı Emrah Kozay, selefi ve 32 kişiyi daha [tutukladı](#).

24 Ekim: Bir Türk mahkemesi, belediyeye ilişkin yolsuzluk soruşturması kapsamında Milas Belediye Başkanı Fevzi Topuz'u, oğlunu ve diğer şüphelileri [tutukladı](#).

KÜRT AZINLIK

21 Ekim: Çocuk yaşıta 73 gün tutuklu kaldıktan sonra beraat eden Kürt öğrenci Nuda Kartal'ın, okulunun tutuklulukta geçirdiği 55 günü devamsızlık sayması nedeniyle üniversiteye kayıt yaptırması [engellendi](#).

CEZAEVİ KOŞULLARI

22 Ekim: Avukatlar, Sincan Kadın Cezaevindeki idare ve gözlem kurullarının, mahpusların davranışlarına ilişkin tartışmalı değerlendirmeleri kullanarak koşullu salıverilmelerini [geciktirdiğini bildirdi](#).

25 Ekim: Yeni kamuoyuna açıklanan veriler, Türkiye'deki cezaevlerinde 185'i tutuklu, 81'i hükümlü olmak üzere 266 kız çocuğunun bulunduğunu [gösterdi](#). Veriler daha önceki bir raporlama tarihine ait.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

19 Ekim: BM özel raportörleri, İran'a gönderilmesi halinde ölüm cezası, işkence veya infaz riskiyle karşı karşıya olduğu bildirilen İranlı insan hakları savunucusu Morteza Amiri ve ailesinin Türkiye tarafından sınır dışı edilmemesi [çağrısında bulundu](#). 20 Ağustos tarihli ve 19 Ekim'de kamuoyuna açıklanan mektupta, ailenin uluslararası koruma ihtiyaçlarının bireysel olarak değerlendirilmesi istendi.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

23 Ekim: Hacettepe Üniversitesi öğrencisi ve aktivist Hasan Basri Usta, polis olarak tanımladığı kişilerin 15 Ekim'de kendisini Ankara'da kaçırdığını, dövüp gözlerini bağladığını ve diğer aktivistler hakkında bilgi verip muhbir olmayı kabul etmezse öldürmekle tehdit ettiğini [öne sürdü](#). Usta, yaralanmalarını belgeleyen bir sağlık raporu aldığını söyledi.

ULUSÖTESİ BASKI

19 Ekim: Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye'nin 50'den fazla ülkede Gülen hareketiyle bağlantılı okulların kapatılmasını veya devralınmasını

sağladığını [söyledi](#) ve yurt dışındaki kampanyayı sürdüreceğini belirtti. Hangi ülkelerin veya kaç okulun etkilendiğini açıklamadı.

21 Ekim: Türk yetkililer, Belçika'dan Gülen hareketiyle bağlantılı olmakla suçlanan kişileri iade etmesini ve bağlantılı kurumlar hakkında adım atmasını [istedi](#); Belçikalı yetkililer ise yargısal güvenceleri vurguladı.

KADIN HAKLARI

25 Ekim: İzmir'de kadın örgütleri ve avukatlar, Ebru Serep, Pınar Güneş ve avukat Özge Penbegül'ün on gün içinde öldürülmesinin ardından daha güçlü koruma önlemleri talebiyle [protesto düzenledi](#).

TOPLUMSAL CİNSİYET HAKLARI

24 Ekim: Türk polisi, sosyal medya faaliyetleriyle bağlantılı müstehcenlik ve fuhuş iddiaları kapsamında yedi ilde 45 kişiyi [gözaltına aldı](#). Hak savunucuları, gözaltına alınanların çoğunun trans kadınlar olduğunu söyledi.